

Tizenöt évvel ezelőtt, hatvanévesen lépett át az örökkévalóságba a Bokor Közösség egyik igen jelentős tagja, **Turiák Ildikó**. A halála előtt vele készült interjú 2006. áprilisi számunkban olvasható, a személyével kapcsolatos megemlékezések pedig 2006. augusztusi számunkban. Szent Ferencről szóló hatalmas tanulmányát négy részletben közöltük 2007. februártól augusztusig, másik nagy ívű dolgozatának részletét pedig 2011 áprilisában (Tündérből varangyos béka?), továbbá Isten országa és a magántulajdon c. tanulmányának részletét 2016. áprilisi számunkban. Most alábbi, 1993. áprilisi elmélkedésének közlésével emlékezünk meg róla.

Április 4. – Virágvasárnap – Mt 26,14–27,66 – „Legyen meg a te akaratom!”

A véres dráma minden részlete jól ismert. Évszázadok óta évről-évre fölhangzik gyászba borult templomainkban. A végkifejlet ez. Jeruzsálemben ugyan még ünneplő tömegek sereglenek Virágvasárnap Jézus körül, de aki evilág országaiban mértékadónak számít, már mind teljes egyetértésre jutott: pusztulnia kell. Jézus tisztában van vele, hogy ellenfelei lélekben kimondták fölötte az ítéletet. Tudja, hogy órák kérdése csupán, és az ünneplő tömeg ellene fordul, szűk baráti köre is széjjelfut. Már csak megkezdett útja utolsó szakaszának méltó és következetes megtételére gondol. Miután barátaiban körében elköltötte a pászkalomát, az Olajfák hegyére vonul velük, hogy virrasztva és imádkozva készüljön arra, aminek élébe néz. „Atyám!” – így könyörög. – „Ha lehetséges, távozzék el tőlem ez a pohár!” Majd egy rejtélyes mondat tolul az ajkára, s ettől ismét megerősödik. „Ne úgy legyen, ahogy én akarom” – hangzik a mondat –, „hanem amint te.”

Aztán eléje megy az árulóvá lett barát vezetésével elfogására érkezett fegyveres csapatnak. Visszadugatja hüvelyébe a védelmében kivont kardot, mondván: „Aki kardot fog, karddal vész el.” Ellenállás nélkül hagyja magát megkötözni, s kezdetét veszi a végeredményét illetően kétségtelen kimenetelű bírósági procedúra. A főpaptól a nagytanácsig, onnan Pilátushoz, Pilátustól Heródeshez, majd ismét Pilátus elé hurcolják. A hatalom e különféle képviselői között folyó játszmában csupán az a nyitott kérdés: kinek van joga, és ki vállalja Jézus eldöntött likvidálásának törvényesítését. Az ítéletet kimondó Pilátus végül is népítéletet szentesít. Népe választ közötté és Barabás között, az ő rovására. Jézus sorsa tehát megpecsétlődik.

Két bűnöző között, gúnyolódók és csodát provokálók gyűrűjében leheli ki lelkét a Golgotán.

Így történt. De miért? Ez lett volna az Atya akarata? Igen. Ha nem is a teljes isteni akarat. Igen! Csak jól értsük ennek az isteni akaratnak a mibenlétét!

Jól értjük-e az Atya akaratát? A bakok és borjak vérének sem kívánó, az áldozat helyett irgalmat akaró Isten hogyan is akarthatta volna, hogy az első ember rossz döntését követő rossz döntések sorozata folytatódjék és kicsúcsosodjék Jézus legyilkolásában. Nem sokkal inkább az az Atya akarata, hogy végre jó döntés szülessék?! Olyan, amely megtöri a rossz döntések sorozatát?! Olyan, amely jó döntések sorozatát indítja el?! Akkor is, ha az első következetesen jól, a szeretet mellett döntőnek a sorsa a Golgota?! Akkor is, ha a gazdagság, hatalom, erőszak hamis szentháromságával szembenetelők útját még sokáig golgoták keresztelik?! Akkor is, és egészen addig, amíg el nem érkezik az idő, amikor oroszlán és bárány együtt legel majd, amikor a kardokból ekevasakat kovácsolnak, s nem ártanak, nem ölnek többé?!

Jézus teljesítette, valóra váltotta az Atya akaratának általa teljesíthető-megvalósítható szeletét. Az a másféle világ nem utópia (el nem érhető vágy) többé, hanem elpídia (valósulásra, valósítókra váró remény).

Az Atya akaratának kibontakoztatása még hátra van. Helyettünk, nélkülünk Jézus el nem végezhet. Útja: az egész helyett a rész-vét. Jézus mellé állók, az ő nyomában járók kerestetnek. Olyanok, akik részt vesznek abban a munkában, amelynek következtében valósággyá válik a reménybeli ország.

Igaz, messze még a cél. Egyik este a képernyőn szomáliái éhezők halk nyöszörgéssel kísért végvonnaglásait láthatjuk, a másikon az

itt és ott jó ideje a szomszédunkban is dörgő fegyveresek áldozataival borított földet. Mégis, már látható az út. És nemcsak látható, de járnak is rajta. Azok, akik a kevésükét is megosztják azzal, akinek még kevesebbje van, és azok, akik leteszik, sőt föl sem veszik a fegyvert.

Fodor Sándor romániai magyar írónak van egy gyönyörű novellája. Címe: A feltámadás elmarad. Egy rendhagyó passiójátékról szól a történet. Minden a már ismert módon történik benne egészen addig, amíg Pilátus föl nem teszi a kérdést: „Kit bocsássak szabadon?” Ebben a passióban azonban ártatlan, a múltban történetekre nem tanított gyermekek játszik a tömeg szerepét. S ők kórusban kiáltva korrigálják az egykori végzetes döntést: Jézust! S mert Jézust választják, nincs gyilkosság, nincs tehát feltámadás sem. Csak Élet, amelyik nem múlik el.

Április 11. – Húsvétvasárnap – Jn 20,1-9 – „Még nem értették meg az írást...”

Vallomással kell kezdenem. Hiszem, hogy az Isten emberré lett. Jó okom van rá, hogy higgyem. Aki már látta, hogy mit tesz egy anya, megkóstolva a gyermeke elé tett ételt – izes-e, nem túl forró-e –, az nem tudja másként elgondolni Istent sem. Az emberi lét kereteit, korlátait kell neki magának is kipróbálnia, hogy az út, amelyre hív, járható-e és végigjárható-e? Hiszem azt is, hogy feltámadt. És erre is elégséges okot találok. Értéknek tartom az életet. Nemcsak azt a másik nagybetűsét, hanem a biológiai létet is. Hiszem, hogy a szeretet élet és Élet. Azaz a biológiai lét megmaradásának-fennmaradásának, s nem csupán az el-nem-múló Élet megszerzésének az útja. Ennek az evidens és mégis mindmáig csak kevesek által belátott igazságnak a bizonyítéka számomra a Húsvét hajnali

üres sír. A belőle levonható következtetés pedig így hangzik: Ha élni és Élni akarunk, akár az életünk árán is törekednünk kell Isten Országának megvalósítására a világban.

Mindezek után visszatérhetünk az evangéliumi történet zárómondatahoz: „Még nem értették meg az írást, hogy fel kell támadnia a halálból” – mondja János. S nekem a nyelvemre kívánczik, hogy „hála Istennek”. Ami ugyanis ebből a megértésből lett, az féltő, hogy minden, csak az nem, ami Isten szándéka volt az üres sír látványával. Egy meg-nem-értésre épült rá egy félreértés. Aztán a félreértés került az első helyre, és ki is szorította azt, amit nem értett meg.

A megértendő az lett volna, hogy Jézus az Isten Orzága ügyében jött. Annak és a szerint élt. Az Orzágnak akart polgárokat tobozni. Minden szó, minden lépés ezt szolgálta, a feltámadás is. Am az öt leginkább értők, a tanítványok is Izrael királyságának helyreállításában gondolkoztak. A Golgota és a feltámadás intermezója a legkevésbé sem zavarta őket abban, hogy a mennybemene-telkor is azután érdeklődjenek: „Uram, mikor állítod helyre Izrael királyságát?”

Amíg valaki evilági királyságban gondolkodik, nem értett meg semmit. A történelem folytatható ugyanúgy tovább, ahogyan odáig. Változást csak az hozhat, ha vala-

kik újra és újra, és mind szélesebb körökben hirdetik az Isten Orzága törvényeit, miközben maguk is szerinte élnek. A feltámadás nem egyéb, mint egyike, ha a legnagyobb is, Jézus valamennyi – szavainak hitelességét, a hozzá csatlakozók hűségét erősíteni hivatott – csodájának.

Az Ország-építésből feltámadás-hit lett. Jó hír: Jézus feltámadásáról, a mi feltámadásunkról. Elhisszük, hogy Jézus feltámadt, és ennek fejében remélhetjük, hogy mi is feltámadunk. Egyébként minden marad a régiben.

De mi lesz az Orzággal? Mi lesz az Isten-álmodta, embervágyta szeretetre formált világgal?

Hála Istennek, hogy nem értették meg a tanítványok annak rendje-módja szerint a fenti jó hírt. Így aztán maradt néhány századnyi botladozó kísérletre idő, amelyben a keresztények megpróbálták a jézusi tanítás szerint élni. S maradt egy könyv, az evangélium, amely megőrizte az Isten Orzágnak hívogató ígérését.

Jézus üres sírja Ország-építésre mozgósító jel. Ha élni és Élni akarok, szeretnem kell.

Április 18. – Húsvét 2. vasárnapja – Jn 20,19-31 – „Boldogok, akik nem látnak, mégis hisznek”

Jézus feltámadása nem kavarta fel a kedélyeket, mint ahogyan életének egyéb mozzanatai vagy halála sem. Nem lett belőle nyilvános botrány. Csak az üres sír

jelezte. Csak megjelent tanítványai zárt körén belül. Ha másként tett volna, az valószínűleg olyan eseményekhez vezetett volna, amilyeneket nem vállalhatott ő, akinek a kenyérszaporítás után is sürgősen, szinte menekülve kellett távoznia a túl lelkesé vált, és őt királlyá tenni akaró tömeg köréből. Még beláthatatlanabb következmény lett volna, ha a halálból visszatérve a nép körében is megmutatkozik.

De úgy tűnik, még ezek a zárt körű megjelenések sem voltak kedvére, bár tette rendületlenül. Amikor az üres sír látványa nem tűnik elégnak, otthonukban látogatja meg zavart-riadt tanítványait. Meglepi őket halászat közben, az úton levőkhöz társul szegődik. S mint a jó pásztorról szóló példázatban elmondta, az egynek, a tapasztalatból kimaradó és továbbra is kételkedő Tamásnak ismét csak megjelenik. Többet is ad neki, mint a többieknek. A sebek helyét tapogattatja meg vele. Ettől aztán Tamásból is kiszakad a vallomás: „Én Uram, én Istenem!”

Mi mást is tehetne Jézus?! Ha százszor, ezerszer kezdené is élőlől a földi életet, az Isten Országát egymagában nem tudja megvalósítani. Ehhez társak kellenek. Társakat pedig csak a létező emberek köréből lehet szerezni. Azoknak az embereknek a köréből, akik a szemüknek is alig hisznek. És még sokkal nehezebben és kevésbé az értelmüknek és a lelki-

ismeretüknek. Tudja ezt jól. Ezért kényszerült már korábban is a szavai és tettei mellé nyomatékul csodákat is véghez vinni. Mint például, amikor a vízen járt. És most is: Tamás a sebek helyét tapogatva hisz. És jól van, hogy hisz. Hiszen neki/nekik kell folytatnia/ folytatniuk az Ország dolgát. De mégsem állhatja meg, hogy hozzá ne tegye: „Boldogok, akik nem látnak, mégis hisznek!”

Az ember úgy van megalkotva, azért kapta az értelmét és lelkiismeretét, hogy ezeknek az irányítóknak a segítségével rendkívüli jelek nélkül is elboldoguljon. Amit lelkének Istene súg neki, azt az értelmével is képes jónak felismerni és követni. Képes szétválogatni az igazit és a hamisat. A csoda veszedelmes beavatkozás ebbe a folyamatba. A jel könnyen elvonhatja a figyelmet a jelzetről. Önálló életet kezd élni.

Boldogok, akik nem látnak, és mégis hisznek. Mert ez a hit sokkalta biztosabb alapon nyugszik. Nem egy mégoly valós tekintély szavára támaszkodik. Nem engedelmeskedik. Saját meggyőződése vezeti, eltéríthetetlenül tartja és hajtja előre az úton. A jézusi jel annak szolgálatában áll, hogy le-

szoktassa az embert arról, hogy jelekre váljon. Istennek felnőtt képességeit használni tudó népre van szüksége. Olyanokra, akik szenvedélyesen kutatják Isten, a lét törvényeinek titkát. Olyanokra, akik mind finomabbá teszik hallásukat lelkiismeretük szavának meghallására.

Április 25. – Húsvét 3. vasárnapja – Lk 24,13-35 – „Nem hevült-e a szívünk...?”

Az egyik leginkább szívet melegenítő és legismerősebb a feltámadásról beszámoló szentírási történetek közül. Ki nem járt már ezen az úton, egy este, amikor úgy látszott, hogy minden elveszett?! A csüggedés, a reményvesztés estéjét ki nem élte még át közülünk?! Csak az, aki el sem indult még sehová.

Az ember célra szegezett szemmel megy előre. S ha jól te is az irányt, megannyi csőd, kudarc magunkban és magunk körül. S hátha még az irány sem volt jó! Hányszor kell korigálni, visszafordulni, újrakezdeni. Nagy kísértés, hogy az újratájékozódás helyett annyiban maradjunk: megtévesztettek bennünket. Valami ilyesmi történhetett az emmauszi

vándorokkal is. Ők, mint minden igaz izraelita, a Messiásra vártak. Annak nyomába szegődtek, akit annak gondoltak. Am – úgy tudták – a Messiás dicsőséges uralkodó. Akit követtek, az pedig szegényfán kivégzett hulla.

Egy kísérlet elég volt. Ha mások úgy mondják is, hogy üresen találtak a sírját, akkor sem kezdik újra. Fel sem merül bennük, hogy ismét megpróbálják összerakni, csak másként, az elemeire hullott mozaikot.

És akkor szegődik melléjük valaki. Valaki, aki észreveszi a beszelgetők lelkében honoló zürzavart, és nem rest velük együtt összeszededegetni a szerteszéjjel esett mozaik-szemecskéket. Akár egy jó lelkivezető.

Melléjük szegődik valaki, akinek a fejében és a szívében zürzavar helyett rend van. Látja a célt, látja az utat, tisztában van az okokkal és okozatokkal.

Talán, ha nem is mondana semmit, akkor is, már pusztán lényével segítene eligazodni.

És beszélgeti a csüggedőket, reményvesztetteket. Tudja, hogy aki meg tudja fogalmazni a gondját, az nagy lépést tett a megoldás felé. Miközben az ember kikínlódjaja magából bajai gyökerét, többnyire már tudja, hogy hol hibázta el. Kezében a kulcs. Elszáll a csüggedés, újraéled a remény, ismét megmelegsik a szíve, és visszatér az útra.

Gondoljunk a magunk emmauszi útjaira, és gondoljunk az emmauszi úton ma járó társainkra. Emlékezzünk azokra, akik mellénk álltak. S ha nem álltak volna mellénk, céltalanul, kilátástalanul bolyonganánk. Aztán nyomban kerekedjünk fel megkeresni azt, aki most éppen arra vár, hogy valaki társul szegődjék melléje, és segítsen kibogozni sorsának, rendeltetésének végképpen összekuszálódni vélt fonálát. Sokan vannak. Több életre elegendő feladat. És biztosan épül tőle az Ország. Csak halkan tegyük, ne prófétai mennydörgéssel. S ne is a mindent tudók és mindent jobban tudók fensőbbeséges biztonságával. Úgy tegyük, hogy az illető utána azt érezze: megmelegedett a szíve. Akkor lesz ugyanis ereje folytatni azt, amibe – úgy hitte – végleg beletörött a bicskaja.

